

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Românii în foc.

(*) Nici chiar nainte de era constituțio-
nală oligarhia maghiară n'a fost mai infamă
față de noi de cum este în prezent. Nemai
pomenind seria întreagă de legi menite să
înăbușe cu desăvârșire cultura noastră na-
țională și multele prigoniri cumplite a tu-
tutor celor cari cu pana și cuvântul luptă
pentru întărirea neamului românesc, e de-
stul să amintim purtarea feudalilor în che-
stia sufragului universal și închiderea cu
grămada a școalelor noastre confesionale.

În tot acest interval eram în foc mai
ales cu sufletul. Ca mâine-poimâne floarea
neamului românesc va fi mânăta în focul
războiului. E cert anume, că *cei dintâi cari
vor deschide lupta cu sârbii vor fi soldații
din regimentele românești.* Acestea stau dea-
lungul Drinei și la hotarele Muntenegrului,
precum și d'alungul Savei și Dunărei.

Dar știm noi pentru ce trebuie să se verse
scump sângele românesc? Este în primej-
die țara, amenință oare sârbii să năvălească
asupra noastră? Nu, Ori e tronul M. Sale
în primejdie? Nu. Ci avem în fața noastră
un act al politicei neghioabe ce face în-
gâmfatul baron Aehrenthal, care de când e
ministru al afacerilor externe, tot cu oiștea
în gard a dat și pentru a se menține în
scaun, a făcut curte într'una kossuthiștilor,
iar de dragul agrarienilor maghiari era cât
p'aci să încurce monarhia în războiu vama-
l cu România..

Nu este însă cu cale să plătim noi oalele

sparte ale diplomatului Aehrenthal, ci în-
ainte de a se trage întâiul glonț, trebuie să
ne întrebăm: *pentru ce ne batem?* Să tur-
tim un popor, care sute de ani a gemut
subt dominația păgână turcească și care și
de când s'a eliberat, trece prin zguduiri
enorme, — nu ne poate fi idealul, după cum
vom regreta în veci că și la 1848, 1859 și
1866 regimentele românești au fost asvâr-
lite împotriva poporului italian.

Cele întâmplare d'atunci încoaci ne con-
ving, că după cum n'am fost respătiți pen-
tru șiroaiele de sânge vărsat pe câmpiile
Lombardiei, ci am fost dați jugului oligar-
hilor cari luptau în șirele lui Garibaldi, pre-
cum erau și în solda lui Bismark, — tot
așa nu putem aștepta vre-un bine nici pe
urma jertfelor ce ni-se cer acum... Căci sim-
plu decorația ce se va atârna de vre-un
steag subt care s'au stins mii de vieți ro-
mânești, nu este o răsplată. Decorate și
lăudate au fost prin decret preainalt stea-
gurile grănicerilor români, dar ce pățimesc
azi descendenții acelor viteji? La Caransebeș
li-s'a întronat domnia odioasă a unui Bur-
dea, care milioanele grănicerești le pune la
dispoziția culturii ungurești și el însuși este
o coadă de topor în mâinile guvernului un-
guresc; la Năsăud averea și vloga grăni-
cerilor români ajunse subt călcâiul lui Bán-
ffy...

Pentru toate acestea a fost păcat să ne
vărsăm sângele la Magenta, Solferino, No-
vara, Mortara, Lissa, Königgrätz etc.

Iar ca să nu mai cădem în greșeli, da-
tori suntem să întrebăm, acum când poate

numai un pas ne desparte de un nou răz-
boiu:

*pentru cine și pentru ce suntem mânăți în
foc?*

Mai trăiește pentru noi, în Viena, Impă-
ratul la care Șaguna avea intrare și ascu-
tare? Mai avem noi la Curte pe cineva,
care să pună un cuvânt bun când feudații
maghiari se duc să solicite acolo aproba-
rea atâtor planuri de zugrumare a vieții
noastre naționale? Mai ascultă cineva la
Viena cel puțin doleanțele *prelaților* români,
cari abia în cazuri rari, de evidentă exa-
sperare, îndrăsnesc să se apropie de Burg?...
Numai așa: să tot jertfim sânge și a-
vere, ca în schimb să fim *jertfiți*, — poli-
tica asta nu putem s'o mai înțelegem și nu
vrem s'o mai facem.

Cu atât mai puțin ne încântăm de poli-
tica lui Aehrenthal, pe urma căreia regi-
mentele române vor fi chemate să fie deci-
mate printre munții Serbiei. Ci dacă odată
trebuie să aducem jertfă, dacă monarhia este
atât de castă, încât nu poate trăi batjoco-
rită de sârbi, atunci fie și atât de onorabilă
și dreaptă și nu ne lase pe noi, naționalită-
țile, pradă celei mai corupte dominațiuni
feudale!

Ne simțim datori să spunem toate acestea
cu atât mai osebit, cu cât oricât de tardivi
și de greu înțelegători, cei dela Viena știu
și ei, că azi până și cel din urmă soldat se
întrebă: oare de ce se bate!... Precum vor
fi știind și aceea, că la glorie nu se ajunge
decât cu trupe cari știu de ce se bat și

— Bagă de seamă că mă răstorni — strigă
speriat S. A. Jones, un alt experimentator, două
ceasuri după ce luase hașiș.

— Ce ai, amice? îl întrebă tovarășul lui, cu
care sta în aceiaș cameră.

— Prostule, mă verși! Nu vezi că sunt o că-
limară? Ce vrei să tot umpli de cerneală?

Și timp de un ceas, făcu cu mâna ca și cum
ar deschide capacul iar deoparte și de alta a
corpului vedea sticla din care credea că este fă-
cut, plină de cerneală neagră.

Unul dintre cele mai comune efecte ale hași-
șului este de a vedea lucrurile mărite; așa câteva
secunde par ceasuri întregi sau chiar săptămâni.

Între curioasele halucinațiuni ce a avut Shirley
Hippert, noțiunea greșită a timpului și a distanței
a avut rolul principal: zicea că odaia i-se făcea
tot mai mare și că pieile animalelor ce le avea
în casă se făceau așa de mari că-i păreau mon-
ștrii din epoca preistorică. I-se părea că sta așa
de ani întregi, dar uitându-se la ceas văzu că nu
trecuseră decât douăzeci de minute.

Faptul acesta îi risipi halucinațiunile pentru
câteva clipe.

Dar deodată ceasornicul începu să se mărească,
să se mărească, într'un chip de spaimă iar tic-
tacul lui părea că o să asurzească toată lumea.

Luă un creion și voi să scrie dar i-se păru că
mâinile i-se strâmbau, degetele i-se încordau, apoi
i-se lungiră de păreau picioare de păiangeni, iar

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Foileton științific.

Halucinațiile produse de Hașiș.

Încă din secolul al XI-lea se cunoșteau mai
multe secte de asiriani fanatici cari subt influen-
ța otrăvitoare a *hașișului* — o preparație speci-
ală făcută cu o plantă numită *canabis indica*
(*canepa indiană*) — comiteau o mulțime de crime
misterioase și se luptau cu încăpățănare contra
cruciștilor. Chiar și astăzi, locuitorii din țările
orientale întrebuințează hașișul, care de altmîn-
dată a fost întrebuințat și în medicina euro-
penească, dar fără bune rezultate.

O cantitate mică de cânepă indiană produce o
senzație internă de veselie și mărește apetitul; o
cantitate mare produce individului care a mân-
cat-o o creștere în bătăile inimii, o sete violentă,
halucinații foarte curioase și erori extraordinare
în ceia ce privește noțiunea de timp și spațiu.

Bezard Taylor în cartea sa: *Țara Sarasinilor*
descrie ceia ce a simțit tovarășul lui de călătorie
Carter Harrison după ce a mâncat o linguriță de
cânepă făcută din foi uscate de *canabis indica*
mestecate cu zahar. Patru ceasuri după ce luase
hașișul, Harrison începu să strige răzând:

— Eh brava; sunt o locomotivă!

Și timp de două ceasuri se plimbă în sus și
în jos prin odaie cu pași mășurați, suflând ca o

mașină și învârtind mâinile ca niște roți închi-
puite.

Halucinațiile lui Taylor au fost de altă natură.
I-se părea că este lângă piramida lui Keops, voia
să se urce pe ea când se trezi în vârful ei. Ui-
tându-se la piramida de sus, i-se părea făcută de
tutun. Apoi avu o altă impresie curioasă. I-se
părea că plutește într'un pustiu într'o barcă de
sided, încrustată cu diamante de-o mărime și un
foc nemaipomenit. După puțin ajunse la o in-
sulă plină de verdeață, dar în care nu era nici
un pic de apă, iar arborii înfloriți erau de miere.
Mai târziu, când hașișul își desvoltă toată pu-
terea lui, impresiunile îi fură și mai ciudate: i-se
părea că tot trupul îi era strâmb și radea de se
prăpădea; gura îi era uscată și ca de aramă;
limba de fier ruginit. Sângele excitat îi alerga prin
vine, cu un sgomot de cascade de ape, îi năvălea
în ochi de-l împiedică să mai vază și-i urla în
urechi. I-se părea că inima îi ardea în piept; își
descheiă haina ca să-și numere pulsațiile și atunci
simți că are două inimi: una care bătea de-o mie
de ori pe minut, alta care bătea rar, rar de tot.
În sfârșit a adormit, și a dormit treizeci de ceasuri.

Un alt călător în orient — povestește Teophil
Gauthier — după ce a luat o dosă mare de hașiș,
vedea orice obiect de două-ori, cu o claritate
extraordinară. Apoi, i-se păru că animale urâte,
broaște, lilieci, berze ciudate, rinoceri, cerbi sbu-
rau prin odaia lui. Văzu coame cari se ramificau
pline de frunze, mâini enorme, ființe fantastice,
nasuri colosale cu picioare de găină. Pe urmă
i-se păru că este papagalul reginei Saba, și în-
cepu să țipe ca papagalul.

*

sunt însuflețite pentru ideile în numele căroră li-se cere sângele.

Dacă cei în drept nu s'ar simți îndemnați să mediteze asupra acestei chestii acum, în ajunul eventualului războiu cu un popor bagatel ca — sârbii, vor cumpeni lucrurile gândindu-se că nu este exclus un războiu împotriva colosului dela Nord. Și oricât de nepăsători i-am văzut, față de noi, pe cei dela Viena, socotim că ar fi temerari dacă s'ar avânta la un războiu mare în halul de azi al monarhiei, când popoarele chemate a deschide focul, sunt adânc nemulțumite de starea ce le-a creat politica feudală al cărei reprezentanți tipici sunt Aehrenthal și Andrássy.

Oricât părerile de mai sus sunt împărțite de întreaga obște românească, valoare practică numai așa pot avea, dacă vor fi ajuns la cunoștința celor competenți, ceea ce se poate numai *pe cale parlamentară*. După cum d. dr. I. Maniu a avut bărbăția și curajul ca într'un moment dat, *când era actual*, să-și ridice cuvântul în chestia armatei, spunând că *nu înțelegem și nu aprobăm o armată comună cu tendințe de maghiarizare*, tot așa, ne place a crede că acum, când dintr'un moment în altul se poate începe războiul, alt deputat român să ia cuvântul în parlament și să declare, *în numele întregului popor român*, că nu suntem de loc încântați a ne vărsa sângele pentru sugrumarea nici unui popor și mai puțin suntem însuflețiti a ne jertfi acum, când din partea guvernului unguresc suntem tratați cu cea mai sălbatică brutalitate.

Să se spună toate acestea, coalițiunii actuale, care nainte de-a lua guvernul, a cochetat și cu sârbii, și cu croații, iar când cu expediția la Belgrad, în 1905, a fraternizat chiar cu bosniicii refugiați în Serbia

și proclamase luptă contra »Austriei reacționare«...

Se impune ca un deputat român să limpezească situația cu atât mai osebit, cu cât guvernul actual, prin organul kossuthist »Magyarország«, *pentru a mai stoarce concesiuni naționale maghiare*, chiar azi strigă contra austriacilor și scrie că nu înțelege un războiu făcut pe socoteala ungarilor, afirmând că trei din patru părți a trupelor chemate subt arme sunt — maghiare... Ceeace este un neadevăr sfruntat, că acele »trei părți« deși sunt din Ungaria, dar nu sunt unguri, ci naționalități, îndeosebi români. Dacă fruntașii unguri caută să presioneze asupra Vienei debitând neadevăruri temerare, de ce n'am căuta să ne afirmăm și noi, cari luptăm în numele sfintei dreptăți și cu armele cele mai leale!

Consiliu de miniștri subt președința Majestății Sale. Se anunță din sursă bine informată, că șefii celor două cabinete se vor înfățișa mâine, Duminecă, în audiență la Majestatea Sa împăratul. După audiență va avea loc un consiliu de miniștri sub președința Majestății Sale. În lumea politică vestea acestui consiliu e comentată ca un bun augur pentru lămurirea situației externe.

Episcopii rom. catolici și proiectul de congruă. Am anunțat zilele trecute că prelații rom. catolici au dificultat articolul 4. al proiectului de congruă. În temeiul acestui articol guvernul e investit cu putere discreționară asupra preoților cari agită în contra statului. Guvernul va sista congrua acestor preoți chiar și fără consultarea forurilor bisericești superioare. Prelații catolici au ales din sinul lor o comisiune, care să între în negocieri cu guvernul pentru a obține modificarea articolului din chestiune. La stăruințele acestei comisiuni guvernul a modificat articolul, precizând cazurile de agitație în conformi-

tatea cu legile existente. Au fost de prisos nedumeririle prelaților catolici, rostul aceluia articol era și în concepția lui originală *numai încătușarea preoțimei românei*.

Comandantul suprem al honvezi-meii. Comandantul suprem al armatei, generalul Klobucsar a fost primit de M. Sa în Viena în audiență. Generalul Klobucsar va avea *un rol deosebit* în viitoarele complicații cu Serbia. Audiența sa are importanță mare.

Pro lingua.

Scrisoarea dlui dr. Iosif Popovici către studenții români dela universitatea din Budapesta.

Budapesta, 19 Martie.

D. Șeghescu a ajuns profesor de limba românească la universitatea din Budapesta. Motivul e unul, dat de ministrul cultelor: mie îmi trebuie om politic de încredere. Iar dacă Șeghescu s'a făcut vrednic de deplina încredere a contelui cu nasul coroiat, înseamnă că pentru noi, românii se poartă ticălos. D. Gh. Alexici a fost trecut cu vederea de ministru: învățătură pentru cei ce se prostitue.

Pe noi ne interesează încă împrejurarea, că studenții nu au nici acum vr'un îndrumător în ale culturii și literaturii române. Căci d. Dr. I. Popovici, bărbatul de știință și românul curat, a fost înlăturat. Fiindcă nu poate să-și țină cursul de încheiere la universitate, unde poate ar fi și împiedicat, șiar aduce eventuale neplăceri elevilor, d-sa își ia rămas bun prin scrisoarea ce o dăm mai la vale, dela aceia pentru cari a lucrat și pe cari i-a iubit.

Iubiții mei elevi! O forță majoră m'a măturat din calea intereselor mari. Trei ani de zile am trăit în mijlocul d-voastră. O parte din d-voastră a părăsit deja băncile școlii și lucrează pentru binele public. Mă iertați că n'astfel de momente, când am fost silit să-mi încheiu activitatea mea de profesor, nu-mi iau adio dela d-voastră la universitate. M'am gândit mult asupra faptului și l-am discutat și cu alții mai

creionul îi căzu din mână și se rostogoli pe jos.

Se uită pe fereastră afară și văzu o priveliște minunată: orizontul se lărgise foarte mult; la răsărit, pe cer erau o mulțime de discuri luminoase cari se învăteau, se loveau, umblau pe cer, până ce se transformează într'o ploaie de scânteie de aur. În timpul acesta orizontul se lărgea mereu, iar arborii creșteau din ce în ce până ce ajunseră la cer, iar ramurile lor acopereau lumina.

Cu o mare putere de voință se uită din nou la ceas și văzu că nu trecuseră decât douăzeci și cinci de minute. Atunci începu să zică: »douăzeci și cinci de minute, douăzeci și cinci de zile, douăzeci și cinci de luni, douăzeci și cinci de ani, douăzeci și cinci de secole, douăzeci și cinci de epoci! Acum am aflat! Am descoperit elixirul de viață! Sunt nemuritor!« Voi să-și numere bătăile inimii și în loc de una, două, trei, număra o sută, două sute, trei sute și începu să strige că trăiește decând există lumea, într'un palat de stalactite colorate, susținut de coloane de smarald și de aur...

O servitoare îi aduse o ceașcă cu cafea. Lui i-se păru că ceașca este un vas colosal, cu dragoni și șerpi pe dinafară. I-se păru că servitoarea a stat înaintea lui timp de un ceas, căutând un loc unde să puie ceașca; atunci el luă ceașca și acoperi cu ea tot pământul. Pe urmă simți în tot corpul o durere nesuferită; i-se păru că pielea i-se mișcă peste cărnuri; capu i-se umflă peste măsură, pe urmă i-se păru că trupul i-s'a spintecat în două, dela cap la picioare. Hippert, după 24 de ore s'a simțit perfect de bine, nu ca

alții cari iau hașiș și cari sunt bolnavi mai multe zile.

Din acest ultim exemplu se vede că intoxicația cu hașiș nu are efecte continue, ci ca și în nebulie sunt momente de luciditate. Un doctor care a făcut mai multe explicații cu sine însuși, zice că atacurile de nebulie produse de hașiș se pot împărți în trei perioade, fiecare perioadă mai lungă și mai forte decât cel dintâiu, iar după fiecare se simte pentru un scurt timp ca sănătos. Doctorul acesta, simția perfect de bine hașișul în stomac, ba chiar îl vedea ca un smarald, care luca cu mii și mii de raze. I-se părea că genele îi creșteau foarte tare, se lungeau, până ce s'au prefăcut în panglici de mătase de cari erau legate bile de fildeș cari se învăteau cu o iuțeală extraordinară. Un amic al său, i-se părea jumătate om, jumătate cal; o barză i-se părea că-i sta înaintea și-i ținea un discurs în italianește, iar hașișul din stomac îi răspundea în spaniolește. După câteva clipe de luciditate, auzul i-se făcu foarte fin: putea să auză sunetul colorilor, pricepea foarte bine sunetul verde, roșu, albastru. Nu zicea nici o vorbă, de teamă că, vorbind, vorbele vor să detune ca tunurile și vor să dărîme zidurile. Mai bine de 500 de orologii (de fapt era unul singur) sunau orele. I-se părea că înoată într'un ocean de note, în care cele mai frumoase bucăți de opere pluteau ca insule de lumină. I-se părea că este un burete în mijlocul mării și în fiecare clipă unde de fericire treceau peste el, îi intrau prin pori, pentru că se făcuse permeabil și fiecare vas de sânge din capul său

era plin de culoare fantastică a aceluia lichid în care înota. După socoteala sa, în starea aceasta a stat cel puțin trei sute de ani, dar controlând cu ceasornicul, totul nu durase decât un sfert de ceas.

P. Robescu.

H A Z.

Băiat bun.

Vestitul milionar Baronul Rotschild avea lipsă de un ficior de casă.

Un tânăr vine la el cu scrisoarea de recomandație. Miliardarul îl primește tare pretinșe.

— Văd că ești foarte lăudat, ai înfățișare plăcută... Ce plată ceri?

— Cât veșnice de d-voastre.

— Vreau să știu...

— 600 de coroane pe an.

— Eu îți voi da o mie de cor. pe an. Mie îmi plăci, fiindcă văd că ești modest (adecă băiat bun, sfios, mulțumit cu puțin).

— Vă mai rog a'mi da, precum e obiceiul, hainele d-voastre ce nu la mai purtați...

— Da! prea bine. Altceva?

— Fiindcă văd, că domnul baron e atât de bun cu mine, a-și dori să-mi dați și doi la sută din venitul curat al cassei d-voastre.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de **SPIRT DE GHIATĂ**

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. jaughluri în coaste și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu. Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimite porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda **Szémann Agoston,** farmacist, Hatvan, Főter nr. 126. Se expediază zilnic în toate părțile țării.

In fața războiului.

Nesiguranță chinuitoare.

Un comunicat oficios de azi anunță, că ambasadorul Forgách abia Marți sau Miercuri, săptămâna viitoare va remite guvernului sârbesc răspunsul cabinetului de externe din Viena. Până atunci acțiunii puterilor pentru înlăturarea conflictului războinic i se îngăduie o liberă desfășurare. Puține sunt însă nădejile puse în acțiunea pacifică a puterilor, deoarece Rusia tot mai întârzie să-și lămurească atitudinea față de sârbi. De altă parte veștile ce vin din Belgrad sunt încă tot neliniștitoare.

Demersul plănuț de Anglia, Franța și Rusia probabil se va face la începutul săptămânii viitoare. Până azi însă n'avem nici o informație pozitivă despre felul în care se proiectează acest demers. Conform proiectului Franței, ar fi de necesitate, ca reprezentanții Europei să declare la Belgrad că acesta e cel din urmă pas întreprins în comun de puteri în interesul păcii. Părerea diplomației franceze, e că dela atitudinea Rusiei atârână totul. Rusia deja de repețiteori a zădărnicit acțiunea conștientă a puterilor tocmai în momentul ajungerii la scop. Dacă Rusia își va da acum concursul fără întârziere, mai e nădejde pentru salvarea păcii. Centrul de gravitațiune al situației e deci la Petersburg.

Mai amintim, că prevederile optimiste s'au confirmat într-o câțva și prin declarațiunile Majestății Sale Francisc Iosif I — publicată și de noi ieri —, care declarațiune a avut un bun răsnet în străinătate și mai cu seamă în Anglia, unde se speră că iubirea de pace a bătrânului monarh va risipi în cele din urmă norii de primejdie.

Țăranii sârbi contra războiului?

»Wiener Allgemeine Zeitung« află din Belgrad că populația dela țară nu se entuziasmează prea mult pentru război. Țăranii sunt năcăjiți văzându-se împiedecați de a începe munca câmpului. Ei spun că soarta Bosniei nu-i privește și că pentru ei ar fi mai bine dacă Austria ar ocupa Serbia, căci atunci ar domni liniște în țară.

Italia nu sprijină Muntenegru.

Din Roma, se anunță: Știrile cumcă Italia ar sprijini Muntenegru și ar fi făcut intrigi în contra Austriei, se desmint categoric.

Acum se dau toate silințele pentru a se aduce o modificare notei sârbești. După cum stau lucrurile, poate că Italia va rămâne în tripla alianță. Contele Lützow a avut astăzi o conferință de o oră cu secretarul de stat dela ministerul de externe.

»Fremdenblatt« și conferința europeană.

»Fremdenblatt« organul cabinetului de externe austro-ungar scrie următoarele: Austro-Ungaria nu se opune în principiu la ținerea conferinței pentru că ea corespunde intențiilor sale și dorinței de a finaliza juridicește, printr'un aranjament internațional, modificarea art. 26 al tratatului de Berlin. Din parte-ne am înlesnit calea pentru chestiunea bosniacă comunicând puterilor protocolul acordului nostru cu Turcia.

Cu privire la conferință punctul nostru de vedere este că fiecare punct al programului conferinței trebuie bine prealabil fixat astfel că apro-

barea tuturor punctelor să fie dinainte asigurată și pericolul unor divergente de interpretări sau de complicațiuni ulterioare să fie absolut exclus.

Deoarece toate puterile sunt gata să consimtă la acordul nostru cu Turcia, formula pentru afacerile bosniene este dată și textul va putea fi fixat fără greutate și fără a da loc la obiecțiuni. Chestiunea aceasta, este după părerea noastră, atât de simplă și nu necesită măcar tratative diplomatice astfel, încât se naște chiar întrebarea dacă nu ar fi mai simplu a se incorpora formula articolului întâiu al protocolului în loc de a lăsa ca conferința să fixeze textul acesta; o altă cale ar fi ca puterile să notifice cabinetului vienez consimțământul lor.

Trebuie ținut încă seama că conferința nu se va putea întruni așa de repede și trebuie iarăși să se aibă în vedere ideea sugerată zice-se de Italia ca conferința să se mărginească a statua cu privire la mai puține puncte decât se vorbise întâiu și aceasta cu atât mai mult că și cercurile engleze competente inclină pentru a limita cât mai mult atribuțiunile conferinței.

Oprirea vânzării hărții militare a Serbiei în Viena.

Institutul geografic militar din Viena austro-ungar a oprit vânzarea hărții speciale a Serbiei, rezervându-o pentru uzul exclusiv al armatei imperiului.

Cum e privită la Belgrad nota Angliei?

Ministrul de externe Milovanovici a declarat unui ziarist că nota Angliei a contribuit mult la clarificarea situației.

Relativ la nota rusească Milovanovici a declarat că încă n'a primit nici o înștiințare oficială în privința textului ei.

Declarațiile lui Milovanovici.

O telegramă trimisă de corespondentul din Belgrad al ziarului »Times« anunță că guvernul sârbesc este pregătit pentru cazul când Austria îi va pretinde ca deslegarea chestiunii bosniace să fie recunoscută prin protocolul turcesc.

Guvernul sârbesc nu poate însă să meargă la Viena cu pălăria în mână ca să-și retragă nota circulară. Dacă însă Franța și Anglia vor voi să înștiințeze pe Serbia că ele privesc chestiunea bosniacă ca rezolvată și că această chestiune nu are nici un caracter european atunci se va alătura și Serbia de această părere. Într'această timp Serbia își va desconcentra și rezerviștii concentrați acuma.

Ieri, Milovanovici a făcut cunoscut, aceasta reprezentanților ruși și francezi din Belgrad.

Demersul decisiv al lui Forgach.

»Zeit« din Viena nu crede că demersul contelui Forgach va avea loc în săptămâna aceasta, ci va fi amânat pentru săptămâna viitoare, având în vedere pregătirile ce se fac în privința acestui demers decisiv.

»W. A. Zeitung« despre conflict.

»Wiener Allgemeine Zeitung« scrie că prin intervențiunea puterilor s'a ușurat prin situațiunea internațională, încordarea între Austro-Ungaria și Serbia rămâne însă aceeași.

Dacă intervențiunea va apropia numai puterile, atunci cel mult se va localiza războiul între Austria și Serbia. Se prea poate, însă, să se găsească și o soluțiune spre a se rezolva conflictul în mod pașnic.

Entuziasmul războinic scade în Serbia.

Se anunță din Semlin că știrile relative la mobilizarea armatei austriace au potolit într-o câțva dispoziția războinică la Belgrad. Ședințele partidelor politice sunt în permanență și se discută

dacă este oportun ca Serbia să se incurce acum într'un războiu.

Se crede că chiar dacă Serbia ar ieși învingătoare, această victorie ar costa prea multe jefte în comparație cu rezultatul ce s'ar putea obține. Această victorie fiind, însă, foarte problematică, mulți se întrebă îngrijați, care va fi soarta Serbiei în caz când Austria ar ieși biruitoare.

Buna impresie a declarațiunii monarhului.

Se anunță din Belgrad: Vestea, încă nedesmintită, că împăratul Francisc Iosif a declarat că nu crede în posibilitatea unui război cu Serbia, făcând pretutindeni o adâncă impresie, înlesnind mult ostenele diplomaților pentru a liniști iritația spiritelor.

Ziarul »Times« din Londra comentând declarațiunea Majestății Sale scrie: Cuvintele acestea atrag atențiunea generală asupra unui factor, care a fost omis din combinațiunile unor bărbați de stat ai Europei. În țara aceasta noi totdeauna am crezut în iubirea de pace a împăratului Francisc Iosif I. și nu ne-am pierdut nădejdea, că la timpul potrivit va interveni cu autoritatea sa în interesul păcii.

Puterile discută propunerea lui Tittoni.

Corespondentul din Berlin al ziarului »N. W. Tagblatt« află: Intre puterile semnate actualmente se fac negocieri asupra propunerii italiene, cu privire la convocarea unei conferințe. Ce privește nota lui Iswolski ea e considerată ca un ingredient diplomatic. În sferile politice de aci domnește credința, că schimbul de vederi dintre puteri nu e favorabil propunerii lui Tittoni.

Ce prevede presa sârbească în caz de războiu.

Presa sârbească este convinsă că în caz de război, Serbia va găsi un aliat puternic în naționalitățile asuprite în Austro-Ungaria cari se vor rescula împotriva asupririi lor. Iată ce scrie bunăoară ziarul »Mali Journal«

Sârbii nu se sperie de zângănitul armelor care vine din Germania și din Austro-Ungaria. Ei vor mai privi câteva zile *comedia jucată de Europa* după care va urma însă *tragedia* în care își vor încheia cariera sau Serbia și Muntenegru sau Austro-Ungaria.

Este lucrul manifest, scrie ziarul sârbesc, că Europa nu cunoaște Austro-Ungaria care nu se poate răzima pe armata ei. Austro-Ungaria va trebui să întrebuițeze trupe mai mari pentru represiunea răscoalelor ce se vor ridica imediat după declarația războiului (?). Comitetul pentru apărarea națională *are multe fire și multe făgăduieli sigure din Austro-Ungaria*. Pentru aceea »Mali-Journal« apelează la Rusia, Franța și Anglia de-a nu împiedeca măcar pe sârbi dacă nu au curajul de-ai sprijini. *Lumea va rămâne uimită de soarta Austro-Ungariei putrede*. Dacă puterile vor reține Germania, Serbia singură este în stare să se răfuiească cu Austro-Ungaria. Pe urmă puterile vor putea sdrobi Germania rămasă singură.

Cât va dura războiul?

Se anunță din Viena, că sferile militare desmint știrea cumcă armata austro-ungară ar bate Serbia în 1—2 săptămâni. Această știre nu e

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de baie, dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru monagi; cizuri, lecherul, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz Jézsef-ut 2.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1908. 1 Martie.	ACTIV	1909. 21 Februarie	28 Februarie.
133436108	93901108 Reserva metalică Aur 88722997	126944936	127109417
1722323	38535000 " Trate Aur 38386420	1185259	1221613
8363137	Argint și diverse monete	54471501	51261921
7581200	Portofoliu Român și Străin	27272694	27834021
17432246	{ *) Impr. contra ef. publice 11365300	11999924	11999924
11999924	" " " in cont curent 16468721	15296433	15296433
15638508	Fonduri publice	3187121	3187121
3243121	Efectele fondului de rezervă	5971257	5971359
5929463	" " amortisarea imob. și material	704293	704313
643205	Imobili	370031	377265
355302	Mobilier și Mașini de Imprimerie	105454494	103965244
104944184	Cheltueli de Administrație	—	—
—	Deposite libere	12656064	14433250
4086661	" " & provizoriu	29446186	30726183
22565214	Compturi curenți	394960193	394088064
403980596	Compturi de valori	12000000	12000000
12000000	PASIV	26380304	26380304
24574391	Capital	3863598	3863598
3603940	Fond de rezervă	246660990	247200680
358203030	Fondul amortisării imobilelor și material	—	—
—	Bilete de Bancă în circulație	600807	678238
655051	Bilete de Bancă în circulație	—	—
—	Profituri și pierderi	—	—
104944184	Dobânzi și beneficii diverse	105454494	103965244
403984596	Compturi curenți	394960193	394088064
	" " & provizoriu		
	Deposite de retras		
	Soomptul 5% . *) Dobânda 5 1/2%		

CZECK R.
SIBIIU — NAGYSZEBEN
Grosser-Ring 19.

Atelier fotografic
— de primul rang —
aranjat după recerințele
cele mai moderne.

Inmăriri după orice
— icoană veche. —

„MOLLY“
— In trei zile face mânilor —
catifelate și albe ca spuma.

Marca înregistrată.

Acest conservativ al
mânilor, este compus
din substanțe recunos-
cute de știința cosmetică
modernă, ca cele mai
bune și inofensive pen-
tru catifelarea și îngri-
jirea mânilor și întrece
în efect, orice alt pre-
parat de acest fel. Se
intrebuințează cu mult
succes contra roșetii
mânilor și contra tutu-
ror altor efectiuni a pie-
lei mânilor.

„Molly“ este un re-
mediu excelent pentru
mânilor cari se ocupă
regulat cu lucrul de
casă; moale pielea în
scurt timp și dă mâni-
lor o albeață foarte plă-
cută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:
Drougeria și parfumeria
NESTOR HANZU
Arad, Weitzer János-utca 2.

10.000 pruni bosneaci altoiți
cu presădire, de specia cu fructe mai
și deosebit de frumoase, de culoare
negră, care au fost premiate cu prima
locă a guvernului țării din Sarajevo, la
expoziția din Viena, Budapesta și la expo-
ziția universală din Paris cu medalia de
argint.

Se află spre vânzare la
Mar. T. Kojdici, Brčka (Bosnia)
din pepiniera proprie.

CONCURS.
„Mămăreana“, institut de credit și eco-
nomică societate pe acții publică concurs
pentru un post de oficial dotat cu salariu
anual de 1200 coroane și adăus de sa ar în înțe-
lul statului; eventual pentru un post de
practicant cu salariu anual de 840 coroane.
Funcționarii neînșurați au cortel comun gra-
tuit în casa institutului.

Candidatul va fi definitivat în postul său, iar
candidatul denumit de oficial stabil după un an
probă prestat spre îndestulare.

Candidanții la postul de oficial au să docu-
mente praxă de cel puțin un an, iar ambii, că
solvat cu maturitate o școală comercială
superioară; că posed deplin în vorbă și scris
română, maghiară, eventual și germană.

Candidantul ales poate ocupa postul imediat,
dar este să-l ocupe cel mult în 1 lunie a. c.

Documentele înzestrate cu copiile de documente
să se trimită în Seini (Szinérváralja) până
la 15 februarie st. n.

Programul, la 9 Martie 1909.

Diracțiunea.

Un candidat de avocat
cu praxă
află aplicare imediat într'o cancelarie
advocațială. A se adresa la admini-
strația ziarului.

PETRY ÁRPÁD
orologier și mehanic
Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi ut 3.

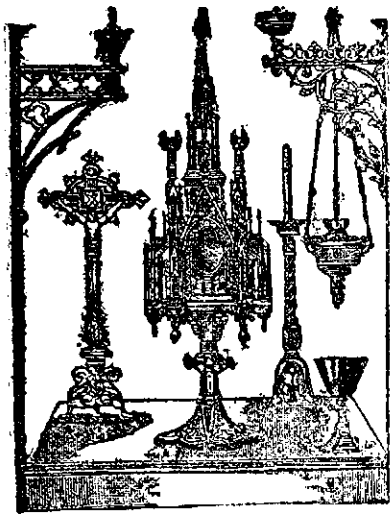
Recomandă a-
telierul său bo-
gat de oro-
loage, instru-
mente optice
și de fotogra-
flor; ține în
magazin cele
mai bune oro-
loage, ochi-
lari, ochiane, termometre, baro-
metre, gradator medical pentru
căldură și ferbințală, gradator
— pentru spirt și aier, —
precum și tot felul de articlii pentru fotografiat
și primește repararea tuturor lucrărilor ce se țin
de branșa aceasta cu prețuri ieftine pe l. garanță.

Dipl. de onoare
Lovrin 1902.

SZUBOTHA SANDOR

Medalia de aur
Timișoara 1891.

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intemeiat la 1883   Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad

TIMIȘOARA-CETATE

in colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimei cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

**odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de adjuturi bisericești**

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericești.

Pentru liferările mele iau răspunderea

Servesc bucuros cu catalog ilustraț

Am onoare a aduce la cunoștința p. st. mei mușterii și damelor, că în prăvălia mea au sosit

pentru sezonul de primăvară
cele mai noi

pălării de modă.

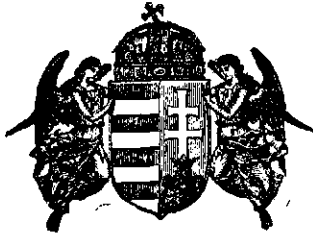
Când rog binevoitorul sprijin al publicului îl invit a-mi cerceta prăvălia de modă

Cu stimă

Lázár Cz. Tamás Gézáné
prăvălie de pălării de modă pentru dame
Arad, Andrásy-tér Nr. 13.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

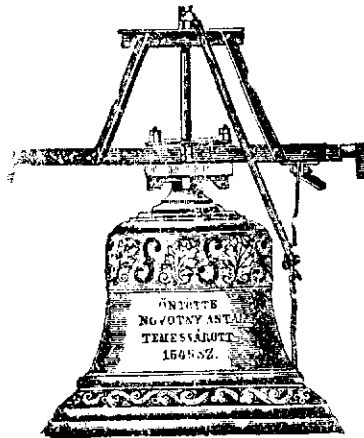

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA
- FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în-te cu deosebire în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-couranturi ilustrate gratis.

Invențiuni

marce de scutire și scutiri de mustre
patentează și valorizează în diferite state

PATAKY VILMOS

— procurator de patente diplomat —
Budapesta, IV. Eskü-ut 3
Nrul telef. 89—22. — Birou de paten-tare propriu în țările străine.

Berlin W. Leipzigerstr. 112.
Paris 58, Rue Lafayette.
— Amsterdam, Kaisergracht 209. —

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F. A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zeitter și Winkelmann“, Braunschweig.

F. Robert Reinhold, Viena. Belehradec, Viena.—

„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykiewicz, Viena.

A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.

Reparaturi speciale solide și garantate.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat
cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente
și pietri de cimitir

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

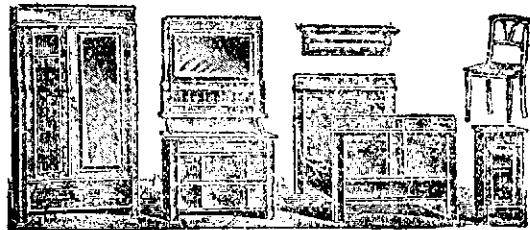
Filiale: Nagyvárad, Nagyszabán, Déva și Bánpatak.

Decorat cu medalle la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.

Își recomandă on. pu-blic din Lugoj și jur marele maga-zin de mobile fabricația proprie din Str. Temalom 15,

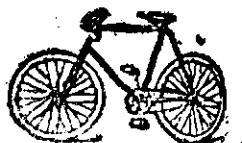
unde ține în depozit mobile de lăcătușie, odă și salon, precum și mobile tapesiate până la cele mai luxoase.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d. e. tapete, mal de-parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmacia, biurouri și școli, după de-semnul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.

KATZKY ANTAL

atelier mehanic de mașini de cusut
și biciclete

Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-rea prin partea str. Jenő főherceg).

Se angajază să repare și să procure mașini de cusut, mașini de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofone și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor.

Ține în deposit mașini de cusut vechi și biciclete, tot așa gramofone și părți sepa-rate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofone cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț-curent gratuit și porto franco.